

Asia: K 18/2021 vp Ilmastovuosikertomus 2021

Suomen Luontopaneeli kiittää lausuntopyynnöstä koskien Ilmastovuosikertomusta 2021. Ilmastovuosikertomuksessa kuvataan keskipitkän aikavälin ilmastotoimien toteutumista. Ilmastovuosikertomuksessa arvioidaan ilmastotoimien vaikutuksia mm. työllisyyteen ja talouteen, mutta ei luonnon monimuotoisuuteen. Tämä on huolestuttava puute, sillä voimakkailla ilmastotoimilla voi olla erittäin haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen (UN 2019), eritoten mikäli ilmastotoimet perustuvat bioenergiaan, kuten on arvioitu (Erb ym. 2012; Kallio ym. 2015, 2018). Erityisesti biotalouteen liittyvillä toimilla on suorat vaikutukset monimuotoisuuskriisiin niin kotimaassa kuin ulkomailla. Suomen uhanalaisista lajeista ja luontotyypeistä suurin osa on metsälajeja ja uhanalaistumisen syynä on eritoten metsätaloustoimet (Kontula & Raunio 2018, Hyvärinen 2019). Metsätalouden kestävyyskriteerit eivät takaa riittävästi toiminnan kestävyttä Suomessa (ELY 2021) ja esimerkiksi polttoaineen jakeluvelvoitteen täyttäminen palmuöljypohjaisilla tuotteilla voi lisätä metsäkatoa (Luontopaneeli 2020), kuten myös kotimainen biokaasutuotanto, mikäli biokaasusyötteiden viljely lisää painetta pellonraivaukseen (Ahlvik ym. 2021).

Sähköistämiseen liittyvä massiivinen kaivannaistarve ja riittämätön kaivoslaki on myös luonnon monimuotoisuudelle erittäin hankala yhdistelmä. Luonnonsuojelulain ja kaivoslain uudistuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että luonnon monimuotoisuuden tilaa ei huononnetta lisääntyneen kaivannaisteollisuuden takia. Luonnonsuojelualueilla tapahtuva malminetsintä tulee yksiselitteisesti kieltää ja kaivoslain ympäristönsuojeluasiat tulee säätää entistä selvästi tiukemmiksi, jotta kaivosten ympäristövaikutukset minimoidaan.

Jotta yhteys ilmastomuutoksentorjunnan ja monimuotoisuuskadon välillä saa ansaitsemansa huomion, tulee tulevien ilmastovuosikertomusten tarkasteluun ottaa myös ilmastotoimien monimuotoisuusvaikutukset.

Viitattu kirjallisuus:

Ahlvik L., Boström C., Bäck J., Herzon, I., Jokimäki J., Kallio, K. P., Ketola T., Kulmala L., Lehtikainen, A., Nieminen T.M., Oksanen E., Pappila M., Pöyry, J., Saarikoski, H., Sinkkonen, A., Sääksjärvi I., ja Janne S. Kotiaho. 2021. Luonnon monimuotoisuus ja vihreä elvytys. Suomen Luontopaneeli. Suomen Luontopaneelin julkaisuja 1.

ELY 2021. Perustelut ELY-keskusten vetäytymiselle PEFC-standardityöryhmästä https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/44977/PEFC_PERUSTELUT_ELY-keskusten_VETÄYTYMISELLE.pdf/eefd144a-88f4-c3b2-fdc0-35519f4ec8ee?t=1619180870752

Erb K-H, Haberl H. & Pluzar C. 2012. Dependency of global primary bioenergy crop potentials in 2050 on food systems, yields, biodiversity conservation and political stability. *Energy Policy*. 47: 260-269.

Kallio, A.M.I., Lehtilä, A., Koljonen, T., Solberg, B., 2015. Best scenarios for the forest and energy sectors – implications for the biomass market. CLEEN, FIBIC. Research report no D.1.2.1, Helsinki. pp. 95

Kallio et al 2018. Economic impacts of setting reference levels for the forest carbon sinks in the EU on the European forest sector. *Forest Policy and Economics* 92 (2018) 193–201

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Luontopaneeli 2020. Lausunto: HE 70/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta. <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2020-AK-315849.pdf>

UN / Independent Group of Scientists appointed by the Secretary-General, *Global Sustainable Development Report 2019: The Future is Now – Science for Achieving Sustainable Development*, (United Nations, New York, 2019).